

Kustbon övertages av S. O. V.

Så snart estlandssvenskarna i större skaror på sommaren 1943 började anlända till Sverige, uppstod frågan, om icke Kustbon skulle kunna återupplivas på svensk botten. Många av de uppgifter, som tidningen haft i det gamla hemlandet, skulle ju här komma att falla bort, men många skulle tills vidare kvarstå och åtskilliga nya tillkomma.

Estlandsutskottet av Riksföreningens Stockholmsavdelning, som så många gånger förr under årens lopp räckt estlandssvenskarna en hjälpande brodershand, trädde även då till vårt bistånd, och i juni 1944 utkom Kustbons första nummer i Sverige med Riksföreningens Estlandsutskott som utgivare och estlandssvenskarnas gamle vän Riksantikvarien Sigurd Curman som ansvarig utgivare. Inspektör F. Lindström på Kommitténs för Estlandssvenskarna expedition åtog sig välvilligt redaktörskapet.

Sedan föreningen Svenska Odlingens Vänner bland estlandssvenskar i Sverige i våras återupplivades, ansågo alla parter det vara naturligt, att Kustbon skulle övertagas av denna estlandssvenskarnas egen organisation, dit den tidigare hört och vars kamp- och kulturorgan den varit under olika främmande makthavare i det gamla hemlandet. Där om träffades också i våras en överenskommelse mellan S. O. V. och Estlandsutskottet.

Fr. o. m. detta nummer får alltså S. O. V. stå som ägare av Kustbon. Föreningen har dock glädjen att alltjämt få ha Riksantikvarien Curman kvar som ansvarig utgivare för sin tidning. Då inspektör F. Lindström numera lämnat sin anställning vid Kommittén för Estlandssvenskarna, har han även frånträtt sin post som redaktör för Kustbon. S. O. V. och Kustbon få här till inspektör F. Lindström framföra ett varmt tack för det intresse och det arbete han nedlagt för estlandssvenskarnas fromma genom Kustbon och sitt arbete inom Kommittén.

Om förvärv av gårdar

Om villkor för erhållande av bistånd till förvärv av fiskarlägenheter och jordbruksfastigheter jämte redskap och inventarier.

Fiskebåtar, motorer och redskap kunna av Rågöstiftelsen anskaffas och uthyras mot årlig hyra motsvarande 3 procents ränta å av stiftelsen för inköp av föremålen använt belopp. (I regel högst 5.000 kronor per familj.) Härjämte skall amortering verkställas av skulden så att den om möjligt är slutförd inom 10 år.

Fiskarlägenhet kan av stiftelsen förvärfvas och utarrenderas mot ett arrende som motsvarar minst 2 procents ränta å av stiftelsen för inköp av fastigheten och dess iståndsättande använda medel (jämte tillhörande yttre inventarier i regel högst 10.000 kronor per familj).

Jordbruksinventarier kunna uthyras mot hyra motsvarande 2 procents ränta å för inköp av inventarierna använt kapital. Härjämte skall årlig amortering verkställas å inventarierna med sådant belopp, att även de äro slutförda inom 10 år.

Arrendator skall äga rätt att inlösa av honom arrenderad fastighet till ett pris motsvarande minst stiftelsens inköpspris för fastigheten samt kostnaderna för dess iståndsättande.

Egnahemslån till fastighetsförvärv kan erhållas.

Såsom redaktör för tidningen fungerar numera Manfred Nyman.

Då Kustbon även nu liksom förr har svårt att kunna helt stå på egna ben, hoppas tidningen även framdeles få röna den förståelse och det intresse bland rikssvenska kretsar, som så mången gång tidigare i kritiska stunder hjälpt tidningen att hålla stånd.

Till sin naturliga läsekrets, estlandssvenskarna, väddar Kustbon och hoppas, att varje enskild estlandssvensk och varje familj måtte prenumerera på tidningen, skaffa den annonser, medarbetare och sprida densamma.

S. O. V. och Redaktionen.

KUSTBON

Organ för Estlandssvenskarna i Sverige.

Utgiven av Svenska Odlingens Vänner bland
estlandssvenskar i Sverige.

Ansvarig utgivare: *Riksantikvarien Sigurd Curman.*

Redaktör: *Manfred Nyman.*

Red.-kommitté: *Viktor Aman, Lars Broman, Ger-
hard Hafström, Anton Vesterberg.*

Red. och Exp.: Tunnelgatan 23, 3 tr., Stockholm,
tel. 11 35 00, 11 57 21, 11 57 22.

Kustbons postgiro: 19 72 07.

Utkommer 1945 med sex nummer.

Prenumerationspris 1945 2 kr. 50 öre.

Annonspris: 1/1 200:—, 1/2 115:—, 1/4 60:—,
1/8 35:—.

Förlovnings- och vigselannonser 5 kr.

Dödsannonser 15 kr.

Linkoln Bloms Boktryckeri, Stockholm 1945.

las av svensk medborgare, som fyllt 21 år, är känd för skötsamhet och ekonomisk förtänksamhet och äger goda personliga förutsättningar att kunna genomföra det åsyftade företaget. En rikssvensk bör själv kunna bidra med egna medel, men då denna förutsättning i regel icke finns beträffande estlandssvenskar ha särskilda medel ställts till egnahemsstyrelsens förfogande.

Egnahemslån till förvärv av jordbruksfastighet avser antingen familj jordbruk, varmed menas ett bärkraftigt jordbruk avsett att skötas av sökanden och hans familj, eller stöd jordbruk, varmed förstås ett jordbruk, vars innehavare och familj ha sin huvudsakliga utkomst utom jordbruket, eller och tillskotts jord för utvidgning av ofullständigt jordbruk till ett bärkraftigt sådant.

Egnahemslån får ej beviljas till förvärv av jordbruksfastighet vars värde överstiger 30.000 kronor (i särskilda av egnahemsstyrelsen prövade fall 35.000 kronor). Värderingen innefattar även byggnader å fastigheten och avser det skick, vari fastigheten kan väntas komma efter utförandet av åsyftade arbeten för dess iordningställande.

Jordbrukslån beviljas till högst 90 % av fastighetens värde. Om växande skog finnes till ett värde av minst 1.000 kronor, kan skogslån beviljas med högst 90 % av den del av fastighetens värde, som beräknas belöpa på växande skogen. Detta värde medräknas då icke vid bestämmandet av jordbrukslånets belopp.

Dessutom kan premielån beviljas, där mera väsentliga arbeten för fastighetens iordningställande anses nödiga och lånesökanden med hänsyn till såväl sin ekonomiska ställning som arbetenas kostnadskrävande art kan antagas vara ur stånd att verkställa desamma utan stöd av ytterligare statsmedel utöver tilldelat egnahems-

lån. Premielån kan beviljas med högst 3.000 kronor (efter medgivande från egnahemsstyrelsen i särskilt fall 4.500 kronor).

Som säkerhet för jordbruks-, skogs- och premielån lämnas första in-teckning i fastigheten. I vissa fall kan bottenin-teckning placeras hos kreditinrättning, varvid egnahemslånet blir så mycket mindre. Vid beviljande av skogslån förbehåller sig egnahemsnämnden viss rätt att övervaka avverkningen å skogen.

Jordbruks- och skogslån uppdelas var för sig i en stående del och en amorteringsdel. Den stående delen motsvarar 60 % av det värde å fastigheten och skogen, som legat till grund för lånets beviljande, amorteringsdelen återstoden. Å den stående delen erlägges ränta, men ingen amortering. På amorteringsdelen av jordbrukslån erlägges under de första fem åren endast ränta. Därefter skall amorteringsdelen återbetalas genom lika annuiteter, innefattande amortering och ränta, till belopp motsvarande 6 % av amorteringsdelen. Amorteringstiden kommer härvid att utgöra 26 år, utöver de amorteringsfria åren. På skogslånets amorteringsdel skall utom ränta även erläggas viss amortering, som bestäms av egnahemsnämnden med hänsyn till låntagarens möjligheter att med tillämpning av lämplig hushållningsplan tillgodogöra sig skogen. Stående delen av lån skall i allmänhet återbetalas, sedan amorteringstiden utlupit för amorteringsdelen.

Låntagare kan, om han så önskar, göra inbetalningar utöver amorteringsplanen. I särskilda fall kan lån återkrävas i förväg, exempelvis om låntagaren lämnat felaktiga uppgifter vid lånets beviljande eller om han ej fullgör sin betalningsskyldighet eller han vanvårdar fastigheten.

Ränta å jordbrukslån och skogslån utgår för närvarande efter 3,6 %.

Premielån efterskänkes efter hand genom avskrivning av en tiondel om året med början det år amorteringsskyldighet för jordbrukslånet inträder. Premielånet kan emellertid under vissa förhållanden återkrävas (jämför nyssnämnda fall, då egnahemslån kan återkrävas i förtid). I sådana fall kan även ränta uttagas, om lånet återkräves, men betalning ej sker i bestämd tid; eljest är premielån räntefritt.

Egnahemslån till förstärkning av ofullständigt jordbruk utgår för förvärv och i förekommande fall förbättring av lämpligt jordområde, avsett att tilläggas den ursprungliga fastigheten, eller till ny-, om- eller tillbyggnad å dylikt jordbruk. Om vid förvärv av tillskotts jord till ofullständigt jordbruk byggnad å tillskotts jorden blir överflödigt för jordbrukets behov och icke kan finna lämplig användning, kan ägaren av det ofullständiga jordbruket i vissa fall erhålla särskilt statsbidrag till vad av köpeskillingen beräknas belöpa å den överflödiga byggnaden.

Egnahemslån för förvärv av bostadsegnahem beviljas i regel endast där ett nytt eget hem skapas genom nybyggnad. Bostadslånet kan emel-

lertid i vissa fall beviljas även om nybyggnad ej kommer till utförande, såsom vid inlösen av jord till byggnad på ofri grund eller inköp av fastighet, som sökanden innehar under nyttjanderätt.

Bostadslån beviljas för anskaffande av fastighet, vars värde ej överstiger 15.000 kronor, och får uppgå till högst 75 % av fastighetens värde.

Som säkerhet för sådant lån lämnas i regel första inteckning i fastigheten, men undantag härifrån kan dock medgivas, liksom nyss sagts i fråga om jordbruksfastigheter.

Även bostadslån uppdelas i en stående del och en amorteringsdel. Den stående delen utgör här 50 % av fastighetsvärdet, amorteringsdelen återstoden.

På den stående delen erlägges ränta men ingen amortering. På amorteringsdelen av bostadslån erlägges under de första tre åren endast ränta. Därefter skall amorteringsdelen å bostadslån återbetalas genom lika annuiteter, innefattande amortering och ränta, till belopp motsvarande 7 % av amorteringsdelen. Amorteringstiden kommer härvid att utgöra 21 år, utöver de amorteringsfria åren. Stående delen av lån skall i allmänhet återbetalas, sedan amorteringstiden utlupit för amorteringsdelen.

Låntagare kan, om han så önskar, göra betalningar utöver amorteringsplanen. I särskilda fall kan lån återkrävas i förväg, exempelvis om låntagaren lämnat felaktiga uppgifter vid lånets beviljande eller om han ej fullgör sin betalningsskyldighet eller om han vanvårdar fastigheten.

Räntan är även beträffande bostadslån för närvarande bestämd till 3,6 %.

Utöver bostadslånen kunna under särskilda förutsättningar beviljas s. k. tillägglån. Dessa äro avsedda att täcka den "överkostnad", varmed de verkliga anskaffningskostnaderna för ett bostadsegnahem numera beräknas överstiga det "varaktiga fastighetsvärde", varå bostadslånen beräknas. Tillägglånets belopp kan inte överstiga sålunda avsedd överkostnad och inte heller uppgå till högre än 10 % av anskaffningskostnaderna. Tillägglånet är räntefritt under 10 år, under förutsättning att inte fastighetsvärdet undergår mera betydande värdestegring (som sådan räknas det inte, om låntagaren själv förbättrar fastigheten). Därefter skall lånet antingen avskrivas eller, om en allmän fastighetsvärdestegring inträtt på orten, förräntas och amorteras helt eller delvis med en till värdestegringen anpassad annuitet.

Till om- eller tillbyggnad å bostadsegnahem, för vilket bostadslån utlämnats, kan beviljas ytterligare sådant lån.

Som synes finnas många utvägar för finansiering av ett fastighetsförvärv och våra estlandssvenskar kunna därför ha gott hopp om förverkligande av drömmen om ett nytt eget hem på svensk botten.

Stockholm den 6 augusti 1945.

S. Bruzelius.

Den förlösande makten

*När dag är över och kväll går in
och natten vandrar vid,
då blir mig sällsamt uti mitt sinn,
då längtar jag efter frid.*

*Men friden är icke nattens djup,
ej den vaggande, tigande ro,
men den sång som slår över mörka stup
till andra världar en bro.*

*Den är den stora, förlösande makt,
som bor i toner och ord
och leder till dolda världars prakt
från vardagens karga jord.*

*Den är den ändlösa kärlekens sägn,
som bor bortom världens gräns
och i ständigt förnyad längtans hägn
mellan ropande själar spänns.*

Edvin Lagman

Om domänstyrelsens huggartorp

Domänstyrelsen meddelar, att ett antal huggartorp för närvarande äro lediga. I allmänhet ha dessa ställen en areal av 4—5 tld åker och betesmarker av ganska skiftande storlek. Bebyggelsen torde mången gång vara mindre god. Givetvis kan familj ej livnära sig enbart på ett sådant litet ställe, utan det erfordras och förväntas att vederbörande vid sidan om lantbruket skall ägna sig åt skogsarbete. Om någon alltså skulle ha speciell lust för skogsarbete och håg att bosätta sig på ett dylikt huggartorp, står undertecknad gärna till tjänst med upplysningar under adress Rågöstiftelsen, Statens Arbetsmarknadskommission, Stockholm 19.

S. Bruzelius

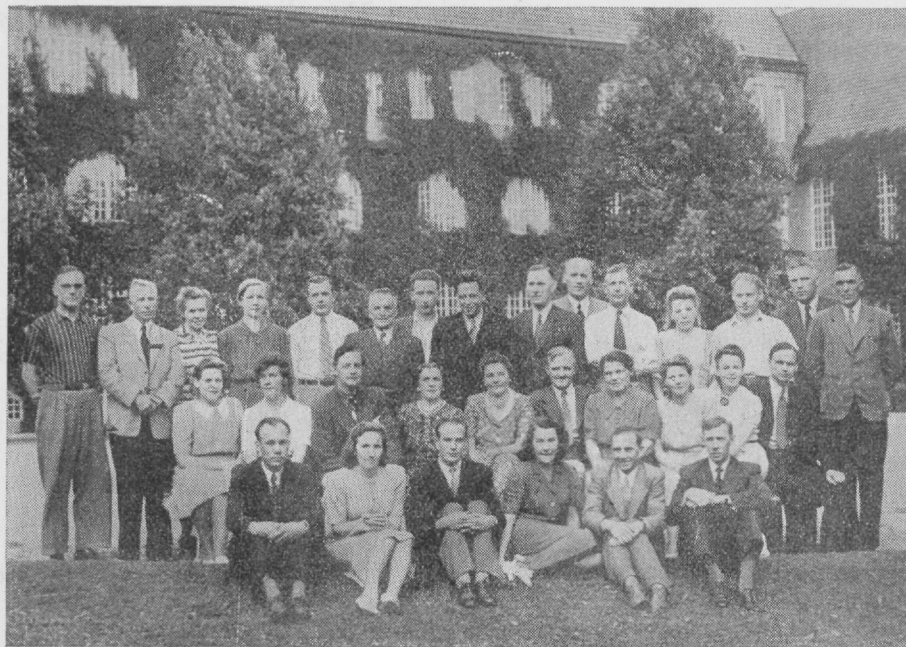
Varje estlandssvensk bör prenumerera på

KUSTBON

och bliva medlem i

Svenska Odlingens Vänner

Lärarekursavslutning i Uppsala

Stående från vänster: A. Westerberg, A. Nyman, K. Berggren, Granfeldt-Karineem, R. Stahl, R. Timmerman, V. Aman, C. Bles, J. Kalff, E. Tui, A. Stahl, D. Sanvik, A. Bergman, J. Gjärdman och H. Söderholm. Sittande från vänster: R. Nyman, M. Kreek, Rektor R. Ljunggren, K. Hammarman, R. Kalmus, Lektor Forsberg, L. Dahl, M. Appelblom, E. Wendelin, H. Timmerman. Första raden: A. Seffers, B. Aman, E. Granberg, E. Bles-Orrklint, M. Stenberg och A. Samberg.

Efter två månaders intensivt arbete vid folkskoleseminariet i Uppsala samlades måndagen den 13 augusti 29 estlandssvenska lärare i det ålderdomliga och vackra Odinsborg invid kungagravarna i Gamla Uppsala för att fira avslutningen av den sommarkurs, som anordnats för dem av Skolöverstyrelsen.

Under den kamratliga samvaron uppträdde en egen blandad kör under folkskollärare Vesterbergs säkra ledning. Det var de gamla kära sångerna från sångarmöten i Rosta, Kalkungsbackan på Ormsö och sångfesten i Hapsal. Man kunde lätt märka på både sångare och åhörare, att minnena från det gamla hemlandet på långt när ej hunnit förblekna. Det var med verklig andakt som »Ant han dansa» och »O, flicka lilla» både sjöngs och åhördes.

Under kvällens lopp talade seminariets rektor, dr Ljunggren, lärarna Samberg och Andreas Stahl.

Herr Samberg erinrade om, att fem av de veteraner, som deltog i sommarkursen i Uppsala år 1921, även nu voro närvarande samt hyllade minnet av de åtta kamrater, som sommaren 1941 förts till Ryssland och kanske för alltid blivit borta ur vännernas krets.

Samvaron avslutades med Modersmålets sång.

Nästa dag erhöles 27 av de 29 kursdeltagarna betyg, som berättiga innehavaren att erhålla extra ordinarie anställning vid svenska folksko-

leväsendet. Två av deltagarna förklarades endast kompetenta att vikariera vid svenska skolor.

De estlandssvenska lärarna ha härmed fått möjlighet att slå fast rot i det svenska samhället. Genom den extra ordinarie anställningsformen bli lärarna även pensionsberättigade, vilket ju är en stor förmån. Likaså ligger det inom möjligheternas gräns att erhålla dispens för ordinarie anställning på den skola, där de arbetat som extra ordinarie lärare.

Följande fjorton lärare få i vinter igen sätta sig på skolbänken och komma att vinna inträde vid en extra fjärde klass vid Uppsala folkskoleseminarium:

Berta Aman, Viktor Aman, Martha Appelblom, August Bergman, Elmar Granberg, Rosine Kalmus, Ellen Orrklint, Alexander Samberg, Dagmar Sanvik, Andreas Stahl, Rickard Stahl, Manfred Stenberg, Elisabeth Wendelin och Anton Westerberg.

Efter examen komma de att vara likställda med rikssvenska folkskollärare.

Innan man skiljdes åt beslöts det, att samtliga skulle samlas till ett kamratmöte i Visby första söndagen i juli 1947.

Som en tacksamhets- och hedersbetygelse beslöts sända en skriftlig hälsning till Kungliga Skolöverstyrelsen och ordföranden i Kommittén för estlandssvenskarna, Riksantikvarien Sigurd Curman.

M. N.

Jakt och jaktvård

För Kustbon av Ryttmästare Arvid Lundbergh.

Den 1 augusti börjar praktiskt taget jaktåret, då var och en, som inte har förmånen att jaga på egen mark, måste ha löst sitt jaktkort, innan han med bössan i handen drager ut i skog och mark. Detsamma gäller även jordägarens söner, husfolk och gäster.

Gräsänderna är det villebråd, som först blir lovligt. I de sydligaste länen, Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Blekinge, Kalmar och Kronobergs, börjar jakten den 1, i hela mellersta Sverige den 11 och i de fyra nordligaste länen den 21 augusti. På grund av den tidiga våren synas änderna i år i allmänhet vara väl utvuxna och även kunna tåla en måttlig beskattning. Men i jakttidens början träffar man dock stundom på omlagda och försenade kullar, där ungarna inte äro flygfärdiga. Det är en självklar sak att inte hyggliga jägare skjuta dunungar, dels måste det anses i högsta grad skamligt att låta skottet gå mitt i en dylik »barnkammare», dels är det största tänkbara slöseri att döda villebråd, som knappast är användbart till människoföda, men som litet senare på hösten kan bjuda på feta och fina stekar.

Den viktigaste sjöfågeln, ejdern och svärtan, blir på ostkusten inte tillåten förrän den 16 september, medan skrak- och knipjakten får taga sin början redan den 1 i samma månad. Tänk på att skona kullarna. Ejdern har ännu inte repat sig efter de svåra isvintrarna och den hårda avjagningen 1942—43.

Den 21 augusti blir skogsfågeln lovlig över nästan hela landet. Men jakttiden är kort; fr. o. m. den 16 september är det slut med fröjden igen. Vidare måste man väl bemärka, att hönorna äro fridlysta hela året, varför endast tuppar få skjutas. Inom Gotlands län äro även tjädertupparna fridlysta. Att jakttiden på skogsfågel är så begränsad beror på, att stammen i vårt land under många års tid varit mycket svag. Jägarna måste därför tills vidare iaktta den största återhållsamhet beträffande orre och tjäder i förhoppning om att detta värdefulla villebråd så småningom skall öka igen.

Den 1 september börjar i stort sett stövarejakten, men även här finnas ett par viktiga undantag. Sålunda blir haren i Gotlands län inte lovlig förrän den 1 oktober och på Öland jämte de övriga södra landskapen den 16 september, vilken dag även rådjuren få börja jagas i hela mellersta Sverige med undantag för Gotland och Öland samt vissa häraden å västkusten, där de äro fridlysta året runt. Vad räven beträffar är ju inte pälsen utvuxen så tidigt på hösten som i september månad, varför det inte är mycken mening med att redan då skjuta honom för skinnets skull, men så talrik som mickel numera har blivit, torde det inte skada att man redan från stövarjaktens begynnelse söker hålla efter den röde fribytaren. Ungrävarna giva också hunden en

ypperlig träning till de mera krävande vinterjakterna.

När jakttiden är inne, skall det visa sig, om jägaren får lön för den möda han som jaktvårdare nedlagt på sitt villebrådsbestånd under våren och försommaren. Har han ordentligt bevakat sina marker, d. v. s. hållit undan tjuvskyttar, löslöpande hundar och kringstrykande kattor, kråkor, skator och andra skadedjur samt själv ålagt sig en viss behärskning i sin jaktutövning och inte skjutit allt som kommit inom håll för hans bössa, utan lämnat en tillräcklig stam av avelsdjur i markerna, då skall han nu finna, att det vilda trivts och förökats sig, så att det på nytt kan lämna ett behövt tillskott till visthusboden. Då är det en fröjd att draga ut i skogen eller på sjön, och då kan man med gott samvete beskatta den villebrådsstam, som är jaktvårdaren en ständig källa till glädje och tillfredsställelse. Men glöm inte att iaktta nödig försiktighet vid hanterandet av bössan. Skjut aldrig på ett föremål, som ni inte säkert kan urskilja. Hundratals olyckor inträffa årligen i vårt land på grund av jägarnes slarv eller oförsiktighet. Gå aldrig i skogen med uppfällda hanar, lägg ned bössan innan ni klättrar över en gärdesgård eller stiger i båt och lämna inte under några förhållanden ett laddat vapen inomhus, där småbarn eller klåfingriga pojkar lätt kunna få det i sina ostyriga händer.

Om folkhögskolorna

I Estland voro möjligheterna till fortsatt utbildning efter genomgången folkskola särskilt goda för estlandssvenska ungdomar. Där kunde snart sagt varje framåtsträvande pojke eller flicka fortsätta sin skolgång vid gymnasiet eller vid folkhögskolan tack vare ekonomiskt stöd från Riksföreningens Estlandsutskott.

Numera finns det även här i landet möjlighet att utan större ekonomiska oppoffringar bevista kurser vid lantman- och folkhögskolor. Årets riksdag har nämligen avsevärt höjt anslaget till stipendier för obemedlade och mindre bemedlade elever vid dessa skolor. En obemedlad elev kan sålunda erhålla ett stipendium, som praktiskt taget täcker alla kostnader.

Alla estlandssvenskar, som äro intresserade av att genomgå dylika kurser — och de äro säkert många — böra därför utnyttja detta gynnsamma tillfälle. Särskilt gäller det flickor, som ämna bli sjuksköterskor, då många folkhögskolor direkt förbereda till inträde vid sjuksköterskeskolor.

Sätt er därför i förbindelse med rektorn vid närmaste lantman- eller folkhögskola, så lämnar han säkert gärna alla erforderliga upplysningar. Men gör det snart! Vinterkurserna börja i slutet av oktober, och anmälningarna böra insändas snarast möjligt.

Upplysningar lämnas även av Kommittén för Estlandssvenskarna.

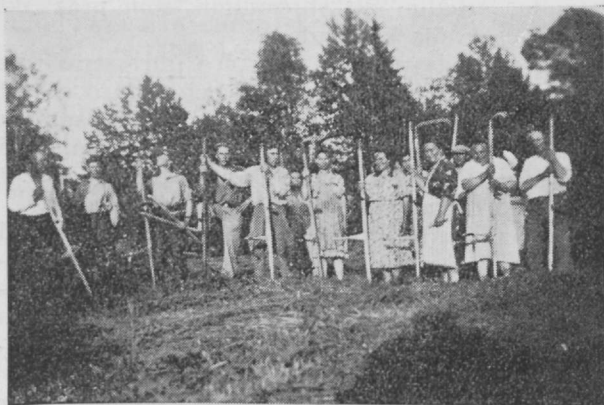
Odinsholm återuppstår på Ormö

I Öregrunds skärgård ca två timmars färd i vanlig fiskebåt från Öregrund ligger den lilla vackra ön Ormö. Ön äges till hälften av Rågöstiftelsen och genom dess försorg ha alla odinsholmare, som så önskat, erhållit möjlighet att därute bedriva självständigt fiske. Det är ca 10 familjer med inalles 40 personer, som begagnat sig därav och nu bo i de tre boningshusen och i en barack, som av stiftelsen mot hyra ställts till deras förfogande.

För en estlandssvensk är det som att komma hem till Odinsholm, Rikull, Ormsö eller Nuckö då han gör ett besök därute. Man hör här överallt den för oss så välbekanta dialekten talas av gamla och unga, man får äkta surlimpa till den rökta fisken och, märk väl, man får bastu, härlig uppriskande bastu, varje lördagskväll. Odinsholmsborna har nämligen inte kunnat undvara sin kära bastu, utan de ha byggt två stycken i vilka de nu kunna mjuka upp sina trötta och stela lemmar varje lördagseftermiddag.

Odinsholmarna, som även i Estland till största delen livnärde sig på fiske, ha jämförelsevis lätt kunnat sätta sig in i de svenska fiskeförhållandena, trots att fisket i Estland väsentligt skilde sig från fisket i Sverige. I Estland bestod fisket för odinsholmarnas del av torskfiske, medan de här ha fått övergå till strömmingsfiske med skötar. Fiskebåtar hade alla med sig från Estland, visserligen inte alltid vidare lämpliga för strömmingsfisket här, men de sluppo dock att betunga sig med lån för anskaffandet av nya båtar, medan de redskap de hade med sig icke kunde användas här. För anskaffande av sådana erhöles de av Rågöstiftelsen lån om c:a 800—900 kr. per fiskare att återbetalas inom 5 år.

Odinsholmarna hade oturen att komma till Ormö i mitten på sommaren i fjol, då fisket därute låg fullkomligt nere. De fingo tyvärr också en efter förhållandena därute ovanligt fiskefattig vinter som första fiskesäsongs. De ha dock klarat sig tämligen bra till stor del tack vare att de lyckades något bättre med torskfisket på försommaren i år.

Odinsholmarna på slättertalko på Ormö.

Sjösättning av en fiskebåt.

Nu under sommaren, då fisket legat nere, ha odinsholmarna passat på tillfället och lagat sina båtar och motorer, ja, t. o. m. byggt om sina båtar i de fall, då det varit nödvändigt. Även nya båtar ha inköpts eller beställts av svenska båtbyggare på öarna däromkring. Strömmingskötarna ha lagats och nya ha inköpts. Hela sommaren har det pågått en rastlös verksamhet och alla äro nu bättre och ändamålsenligare utrustade för en ny och, som alla hoppas, bättre fiskevinter.

Även jordbruket, som hör till de av Stiftelsen inköpta fastigheterna, arrenderas av odinsholmarna. Jorden brukas gemensamt. En häst finnes för bruk av jorden och tre kor, vars mjölk delas mellan de olika familjerna. Skörden lovar bli medelmåttig, höskörden t. o. m. bättre än i fjol och arbetsglädjen stod högt i tak, när man ur huse hade gått ut för att bärga höet.

Det är med glädje man lägger märke till att de av ödet i Estland så missgynnade odinsholmarna åter tycks ha fått något att sträva och leva för. Det är därför bara att hoppas, att de svårigheter, som ännu finnas, så småningom skola övervinnas så att odinsholmarna verkligen komma att trivas därute på denna vackra skärgårdsö.

L. L.

FISKEBÅTAR

samt roddbåtar och ekor levereras på beställning från estlandssvenskarnas båtbyggeri

Karlsvik varv & båtbyggeri

Väddöbacka. Tel. Väddöbacka
(över Norrtälje) 32.

Hänvändelse till Lars Friberg.

En dag på sommarkolonin i Östnora

På de allra flesta håll i landet stå skolhusen under sommaren övergivna och tillbommade. Det annars så intensiva och pulserande livet har fått ge vika för tystnaden och stillheten. Men den som en sommardag år 1945 haft sina vägar förbi Östnora skola i Västerhaninge socken, någon mil söder om Stockholm, har säkerligen blivit ganska överraskad. Redan på långt håll kunde man höra, att här var det liv och rörelse, luften genljöd av barnstoj, rop och skratt. Men hur hängde då det ihop? Pågår skolundervisning också under sommaren? Visst inte, förklaringen är mycket enkel.

I denna vackra trakt i Södermanland, har kommittén för estlandssvenskarna ordnat en barnkoloni. Ungefär 25 stycken estlandssvenska småttingar i åldern 4 till 12 år ha här under ett par härliga sommarmånader fått lapa sol och luft och njuta av bad och god och närande kost för att hämta nya krafter för den kommande mörka vintertidens påfrestningar.

Att planera och organisera en koloni i omödrna skollokaler har sina svårigheter, men med uppfinningsförmåga och god vilja från personalens sida har allt gått bra. Utrustningen har kommittén till stor del fått låna tack vare vänligt tillmötesgående från olika håll t. ex. Röda Korset i Västerhaninge och Högalids vårdhem i Stockholm. Skolbyggnaden rymmer tvenne skolsalar och en gymnastiksal. Av dessa fick en skolsal och gymnastiksalen tjänstgöra som sovrum medan den andra skolsalen mest använts som lekavdelning under de dagar, då regn och rusk kört barnen inomhus. I en oanvänd lärarbostad har personalrum och isoleringsrum ställts i ordning. Beträffande sovplatser ordnades så att syskonpar i allmänhet placerades bredvid varandra, så att stora syster eller store bror skulle vara nära till hands för att hjälpa småsyskonen och spela tröstarens roll, om hemlängtan någon gång skulle bli för stark. Men sorgerna ha dess bättre inte varit så allvarliga eller svårtröstliga. Alla barnen har trivts utmärkt, varit glada och pigga; det var en fröjd att se deras belåtna miner och friska, brunbrända kinder, när jag en dag i juli var ute och hälsade på. Sämjan var ingenting att klaga på, man kände sig närmast som en enda stor familj.

Personalfrågan är en synnerligen viktig detalj, och kommittén hade dess bättre lyckats få tag på utomordentligt duktiga och intresserade medhjälpare såväl föreståndarinna som kokerska och biträde. Glad och vänlig, hjälpsam och förstående vann föreståndarinnan helt barnens tillgivenhet och resultatet av kokerskans insats kan avläsas på vågen. Kanske ha barnen till och med blivit en aning bortskämda med maten. Det återstår att höra mammornas omdöme om den saken. Grisstek till söndagsmiddag är ju kalasmat.

För att leka med barnen och ha tillsyn över dem under badning och friluftsliv har en ung

flicka varit anställd. Men med två tomma händer är det inte alltid så lätt att hitta på sysselsättning för barn i så skiftande åldrar. Här fick dock kolonien ett gott handtag från Föreningen Rädda Barnen. Två stora lådor med roliga och trevliga leksaker skickades ut till Östnora. Att de kommit till flitig användning var inte svårt att konstatera. När jag såg dem, var det ganska mycket skavanker här och där. Dockor med brutna armar och ben, trasiga bilar, misshandlade vaxduksdjur var tydliga bevis på att leksakerna fallit ungherrskapet i smaken.

Hälsotillståndet har varit gott, inga allvarliga sjukdomar eller olyckshändelser ha förekommit. Isoleringsrummet har lyckligtvis inte behövt användas mycket. Litet snuvor och hosta kan ju knappast undvikas bland så många barn. Badmöjligheterna är en mycket viktig fråga, när det gäller en barnkoloni, då badet nästan är sommarens allra roligaste tidsfördriv i barnens tycke. Att badstranden ligger på en bits avstånd från själva koloniområdet är bara en fördel, när man har att göra med så pass små barn. Risken för olyckshändelser minskas betydligt. Bland de större barnen har fem stycken helt lärt sig simma, medan andra legat i flitig träning för att ytterligare öva upp sina färdigheter i den ädla simkonsten. De mindre barnen har haft en underbar lekplats vid den synnerligen långgrunda badstranden och fått plaska omkring av hjärtans lust i det klara, fina vattnet. Under de heta dagarna i juli tillbringades halva dagarna nere vid sjön. Efter frukost packades mellanmålet, saft och bullar, ner i korgar, och så stannade man kvar nere vid stranden ända tills det var dags att gå hem och äta middag.

Men säg mig den fröjd, som varar beständigt! När augusti månad kom och kvällarna mörknade, måste man tyvärr börja tänka på uppbrotts-timman. Skolhuset skall snart stå redo att ta emot eleverna för ett nytt läsårs arbete och möda. Kolonibarnen skingrades åt olika håll med många nya ljusa minnen från en svunnen sommar, och de tycker säkert, liksom vi vuxna, att sommaren har bara ett stort fel: den går alldeles för fort!

Kuratorn.

Herr Adolf Corvet (Korvet)

f. d. befullmäktigat ombud för EKA och Pöhja Kotkas ombesörjer alla slag av försäkringar såsom exempelvis sjö-, brand-, vattenskade-, inbrotts-, ansvarighets- och cykelförsäkr. m. m. i

HANSA

Arsenalsgatan 8, Stockholm. Tel.-anrop: »Hansa»

Prospekt och övriga upplysningar på begäran

Ormsödyll på Gotland

På Gotland bo för närvarande ca 350 estlandssvenskar, vilka till största delen äro komna från Ormsö. De flesta av dessa ha slagit sig ned på mellersta och södra delen av ön. Om man i dessa trakter på kvällskvisten efter arbetsdagens slut tar sig en promenad, stöter man säkert på någon landsman. Inom kort är en livlig diskussion igång om vardagens små bekymmer och glädjeämnen. Man känner sig alldeles som hemma på Hullobackan då vederbörande frågar, om jag inte vill stanna över lördagen och komma i en äkta Ormsö-bastu på Gotland.

Det är Anders Liljebäck från Hullo, som kommit så långt och byggt sig en riktig badstuga på den gård, där han bosatt sig hos sin dotter i Lindes socken. Jag är säker på att nästan alla ormsöbor i trakten ha prövat och prisat "basta". Jag fick "boa" (bada) med riktiga "bärkekoistar" och "kärestn" gav tillräckligt "ba". Efter bastubadet känner man sig tio år yngre. Det är bara att hoppas, att man här och var kommer så långt och bygger sig sådana badstugor, som hemma fanns i varje gård. Detta betyder offantligt mycket för trivseln och hemkänslan.

Efter det härliga och uppmjukande bastubadet vandrade jag hemåt i kvällsskymningen. På vägen till Hemse hördes gamla bekanta ormsövisor spelade på dragspel. Det var vår gamla dragspelsveteran Johan Ahlström som satt och mjukade upp sina fingrar efter veckans hårda arbete. Ahlström har nyligen fyllt 65 år och har säkert redan i 50 år spelat "tripedansen" samt en hel del andra gamla danser, vilka han ännu trots sin ålder med en förvånansvärd schvung trollar fram ur sin enkla tvåradiga bälg. Det är inte endast ormsö-melodier Ahlström kan, utan även modernare rytmer komma fram ur spelet.

Solen har sjunkit bakom skogen och en tät daggdimma har brett sig över landskapet. Dragspelstonerna ha förklingat. Allt är tyst, det är lördagskväll och vila på Gotland efter en lång och hård arbetsvecka.

L. B.

Meddelande

På Statens utlänningskommissions förråd finnes omkring 150 namnlösa kollin flyktingbagage och dessutom en stor del opackade persedlar som t. ex. kuddar, täcken, filltar, schalar (stordukar), kappor o. s. v.

Alla som sakna något av sitt medförda bagage från Estland ombedes meddela fullständigt namn och adress till Statens utlänningskommission, Sociala byrån, Kungsgatan 78, Stockholm.

Personer, som besöka Stockholm, kunna personligen söka sitt bagage i förrådet Akademigränd 1, Stockholm, mellan kl. 9.00—15.30.

Estlandssvenska föreningens program

Estlandssvenskarnas Förening kommer även under stundande vinter att samlas till samkväm i Konserthusets Attiksal. Före jul hålles samkvämen lördagarna den 22 september och 27 oktober samt söndagarna den 25 november och 16 december, efter jul söndagen den 13 januari samt lördagarna den 23 februari, 30 mars och 27 april. Samkvämen börja kl. 20.00. Programmen bjuda på föredrag, deklamation, solosång, allsång, musik, film, folklekar, dans m. m. Den 25 november väljes Lucia och följande samkväm, den 16 december, blir luciafest. Söndagen den 13 januari anordnas julfest för såväl barn som äldre; för barnen kl. 17.00—19.00 och för äldre med början kl. 20.00. Till barnfesten äga endast barn med anhöriga tillträde.

Biljetter till samkvämen tillhandahållas icke vid ingången, utan kunna sådana rekvireras från herr Gösta Eriksson, Pelargatan 11, Hammarbyhöjden. Rekvireras biljett per telefon, 49 80 87, bör detta ske endast under tisdagskvällen närmast före samkvämet. Biljetterna översändas mot postförskott eller tillhandahållas på annat sätt efter särskild överenskommelse därom så snart och i den ordning, som beställningarna inkomma. Biljetter tillhandahållas även i samlingslokalen, Junotäppan, Prästgatan 27, Stockholm, under de två närmaste onsdagskvällarna före varje samkväm kl. 19.00—22.00.

Tillträde till samkväm kan vinnas endast mot avlämnande av biljett. På anfordran skall medlemsbok uppvisas vid ingången.

Nya medlemmar inskrivas vid biljettförsäljningen i samlingslokalen eller efter skriftlig framställning därom till herr Eriksson.

Adressförändring bör snarast möjligt meddelas.

I likhet med föregående termin kommer *Statens hantverksinstitut* under instundande hösttermin att anordna *språkkurser i teknisk engelska och teknisk tyska*. De planerade kurserna äro avsedda dels för nybörjare och dels för deltagare med förkunskaper motsvarande ungefär realskoleexamen.

Institutets språkkurser avse närmast att göra yrkesmannen så förtrogen med ifrågavarande språk att han självständigt kan studera broschyrer, facktidskrifter, litteratur och annat som kan vara av intresse för hans yrke.

Vad själva undervisningen beträffar söker institutet göra denna så levande som möjligt genom lämpligt bildmaterial och i speciella fall undervisning i institutets verkstäder med maskinerna själva som demonstrationsobjekt. Deltagare i tidigare kurser, som varit väl besökta, ha uttalat sin tillfredsställelse med undervisningsmetoden.

Upplysningar kunna erhållas från Statens hantverksinstitut, Sthlm 4, tel. 44 06 80.

Frågor och Svar

Genom vilken myndighet kan jag lämna in mina medborgarskapshandlingar och kan jag göra det brevledes?

Svar: Medborgarskapshandlingarna böra inlämnas genom Kommittén för estlandssvenskarna och detta kan även göras brevledes (adress Tunnelgatan 23, Stockholm).

Har läst i Kustbon att det icke är önskvärt för estlandssvenskarna att byta plats. Men när det icke går att härda ut på min nuvarande plats (sedan april månad har jag icke erhållit avlöning), vart skall jag då vända mig för att avtalsenligt erhålla min avlöning och att erhålla en annan anställning?

Svar: Ni bör under angivna omständigheter vända Er till närmaste arbetsförmedling för att erhålla ny plats och även genom samma myndighet påkalla hjälp av vederbörande utlänningsamanuens för ordnande av Edra avlöningsförhållanden.

Till vilka myndigheter skall jag vända mig för att förlänga giltighetstiden av mitt främlingspass som utgår om någon tid?

Svar: Vänd Er till Kommittén för estlandssvenskarna.

Hur stora bli kostnaderna för sökande och erhållande av svenskt medborgarskap?

Svar: 40 kronor för enskild och 40 kronor för familj såsom lösen för medborgarskapsbeviset.

Är anställd som ladugårdskar. Har jag rätt att erhålla övertidsersättning för utfört arbete på helg- och vilodagar? Huru många lediga dagar kan jag erhålla per månad? Får jag ersättning för dessa dagar? Hur lång tid i förväg skall jag uppsäga mig?

Svar: Om Ni har kontrakt med arbetsgivaren regleras samtliga dessa frågor genom kontraktets bestämmelser. Skulle Ni icke ha kontrakt, gäller kollektivavtalet mellan Svenska Lantarbetareföreningen samt Svenska Lantarbetareförbundet. För att erhålla upplysningar i sistnämnda hänseende torde Ni hänvända Eder till ombudsmanen i närmaste lantarbetarefackförening.

Hur skall jag förfara att bli svensk medborgare, då jag ännu ej fyllt 21 år och då mina föräldrar på grund av att de ej äro arbetsföra icke kunna söka svenskt medborgarskap?

Svar: Ni skall själv genom kommittén söka medborgarskap samt bifoga föräldrarnas skriftliga samtycke härtill.

Jag är 18 år gammal. Mina föräldrar vistas icke i Sverige. Hur skall jag förfara för att söka svenskt medborgarskap?

Svar: Anhåll genom kommittén om svenskt medborgarskap.

Är statslös och har ännu ej sökt svenskt medborgarskap. När jag nu gifter mig med en riks-

svenska, blir jag då svensk undersåte, eller blir hon statslös?

Svar: Ni blir icke svensk medborgare, men Er hustru får behålla sitt svenska medborgarskap. Ni bör i dylikt fall, om förutsättningar finnas, snarast genom kommittén söka svenskt medborgarskap.

Är statslös estlandssvenska. När jag nu gifter mig med en rikssvensk, blir jag då svensk undersåte? Om ja — erhåller jag då något bevis härpå.

Svar: Ja, Ni blir automatiskt svensk undersåte genom giftermålet med rikssvensk, men Ni erhåller icke något skriftligt medborgarskapsbevis.

Har läst i Kustbon att man f. n. håller på med förberedelser, att ge estlandssvenskarna egna gårdar. Detta påminner om våra gårdar i Estland. Finns det några utsikter att få ersättning för dessa gårdar i Estland och härigenom lättare kunna betala den nya gården i Sverige?

Svar: Nej, det torde icke vara möjligt.

Kan jag hoppas på att ännu få hit min fiskebåt från Finland? Om ej — kan jag då få betalt för den enligt samma grunder som ester få för sina beslagtagna båtar i Sverige?

Svar: Dessa båtar torde numera icke kunna överföras till Sverige. Ersättning kan icke påräknas.

Önskar ingå äktenskap och för att taga ut lysning måste jag å pastorsämbetet uppvisa intyg, att jag i Estland icke varit gift. Hur skall jag förfara, då jag icke har civilståndssintyg från myndigheterna i Estland?

Svar: Ansök om intyg av två estlandssvenska kommunalsekreterare som känna Edra familjeförhållanden i Estland.

Vilka formaliteter skall jag genomgå för att ingå äktenskap här i Sverige. Vilket är förfarandet vid a) förlovning, b) lysning, c) vigsel?

Svar: a) Förlovningen är formlös, b) kvinnan ansöker om lysning i sin församling, mannen om äktenskapsintyg i sin. Därefter skola de båda trolovade infinna sig i den församling där kvinnan är kyrkobokförd; c) vänd Eder till prästen i Eder församling.

Har varje gång när jag förlängt mitt pass betalat 14 kronor till Utlänningskommissionen. Nu har jag hört, att en del fått sitt pass förlängt gratis. Varpå beror detta och efter vilka principer går man härvidlag?

Såsom svar på denna fråga få vi enligt uppgift från Statens Utlänningskommissions Baltiska avdelning meddela följande: För förlängning av giltighetstiden å främlingspass få personer med minst 100 kronors månadsinkomst i princip betala kr. 14: — såsom avgift. Emellertid har man gjort undantag för baltiska flyktingar, estlandssvenskarna inberäknade, så att avgift betalas endast av personer med en månadsinkomst av minst 200 kr. Följaktligen få alla estlandssvenskar med minst 200 kronors inkomst pr månad, erlägga 14 kronors avgift vid varje passförlängning. Undantag kan göras, om t. ex. personen ännu vistas på förläggning, har stor familj att

Den estlandssvenska idrotten

Under denna rubrik fick man för första gången höra om estlandssvensk idrott i Kustbon i augusti 1936. Artikelns skildrade idrottstävlingar i Rikull den 19 juli samma år och hur man drömde om att en gång få uppleva en »estlandssvensk idrottsdag», »tävlingar i allmän idrott om en aiboländsk pokal, höja det estlandssvenska namnet genom deltagande i de estlandssvenska mästerskapen och kanske genom deltagande i någon idrottsturné hinsidan havet». Detta var då en flykt på fantasins vingar. Men hur mycket av detta som gick i uppfyllelse, känna alla de Kustbons läsare till, som följt dess spalter åren 1937—1940.

Dessa rader äro icke tänkta som ett »in memoriam», utan vilja endast vara en liten erinran om det som varit och om vad idrotten betytt för oss i Estland. Jag kommer så väl ihåg våren 1937, då man i min hemtrakt tog de första tvekande stegen på den provisoriska idrottsplatsen. Då allt ej gick som det skulle, så sades det: »Våra pojkar äro nog duktiga, men bara vi kunde få en idrottsinstruktör, så skulle man få se på annat.»

Denna önskan gick genom välvilligt tillmötesgående av Riksföreningen i uppfyllelse och estlandssvenskarna fingo en egen och en särskilt duktig idrottsinstruktör i Alfred Skönberg. Man märkte snart en ny ton i arbetet. Det gick en väckelse genom Aibolands ungdom. Idrottens tidsskede hade brutit in i Aiboland — och det var kärleken till verket som gjorde verket stort.

Den 1 augusti 1937 kom den första estlandssvenska »olympiaden» till stånd i Rikull. Det var första gången ungdom från hela Svensk-Estland mötte upp under idrottens fanor.

Så började frammarschen i estlandssvenskt idrottsliv. I samband härmed få vi ej glömma Alfred Skönberg. Som en skyttel för instruktören mellan bygderna. Det var säkert arbetsamt, men det gav även resultat. Inom kort kommo småtäv-

lingar till stånd på de olika orterna, vilka resulterade i de aiboländska idrottsfesterna. Idrotten fick nya impulser, och många tvivlare omvändes. Skönberg bara smidde på medan järnet var varmt. När sedan våra pojkar och flickor mötte esterna, stodo de svenska leden kompakta och eniga som aldrig förr, och det var nästan alltid de blågula färgerna som ledde.

Ären ha gått. Efter krigsårens mödor och besvär känna vi oss nu trygga här i vårt gamla moderland. Men hur är det med våra idrottsmän?

Lyckligtvis kunna vi konstatera, att en del av våra idrottsmän som Leander Gjerdman, Algot Friberg, Egil Lindkvist, Lembit Pella o. a. fortsätta på idrottsplatserna här i Sverige och att de redan under denna korta tid låtit höra av sig på tidningarnas idrottssidor.

Som bekant har svenskbygdens bästa idrottsmän Leander Gjerdman och den yngre lovande Egil Lindkvist på grund av militärtjänstgöring under denna sommar icke aktivt kunnat delta i tävlingar. Däremot var Gjerdman i fjol mycket omtalad.

Här skall återges några klipp ur sommarens idrottspalter om den yngre, men mycket lovande Algot Friberg.

Efter Stockholms stads och läns distriktsmästerskap skrev Aftonbladet: »Kula var den gren som blev först färdig och där segrade Bellevues mycket lovande kastare A. Friberg överlägset på 13,38 m., vilket var personligt rekord.» Vidare läser man: »Ende dubbelsegraren i JM blev som väntat Algot Friberg från Ormsö och Bellevue. Liksom i kula var han klart bättre än konkurrenterna även i diskus och segerresultatet 42,08 m. överträffar Arne Hellbergs A-ring-rekord. Den kraftige estlandssvensken är sedan två dagar svensk medborgare, och här har Sverige fått ett lovande tillskott.» »Algot Friberg har nyss kommit hem från Finland, där han i en veckas tid tävlade med i svenska laget. Av hans resultat i Finland må nämnas, att han i Tammerfors blev etta i diskus med 40,35 m. och tvåa i kula med 13,44 m. Segrare i kula blev förre olympiske silvermedaljören Bärlund med 14,80 m.»

Vi estlandssvenskar glädjas häröver och hoppas, att våra idrottsmäns skara kommer att öka och att vi med upphöjt huvud kunna besvara Kustbon från sommaren 1937: »Den dag kommer, då mer än en estlandssvensk nämnes bland landets främsta.»

H. M—n.

försörja eller dylikt. Kvinnor i äktenskap utan självständigt arbete, tillhöra samma kategori som deras män, d. v. s. skall maken erlägga avgift får han även göra det för sin hustru. Om personer, vilka enligt det ovan sagda rätteligen skulle tillhöra den kategori, som avgiftsfritt får giltighetstiden för främlingspasset förlängd, felaktigt blivit tvungna att betala 14 kronor, beror detta på resp. personer själva, emedan de underlåtit att ifylla p. 20 på ansökan om förlängning av passet (d. v. s. punkten angående lönevillkor). Besvara därför alltid de frågor å ansökningsblanketten, som beröra Edra anställnings- och lönevillkor.

Estlandssvensk, som har svårt att erlägga avgiften kr. 14: —, bör hos Statens Utlänningskommission (ev. genom förmedling av kommittén för estlandssvenskarna) anhålla om befrielse från avgiften för passförlängning med angivande av skälen härför.

H. M—n.

Gynna annonsörerna

i

KUSTBON

Familjenytt

VIGSEL:

I Falköpings församling, Skaraborgs län, den 21 maj 1945 mellan *Elof Ragnar Besterman* från Rikull och *Ingrid Gunhild Sedman* från Nuckö. Vigseln förrättades av komminister Erik Cederbom.

Å Rådhuset i Stockholm midsommarafton 1945 mellan *Alexander Rudolf Sedman* från Nuckö och *Ragnhild Viola Johansson*, Stockholm. Vigseln förrättades av borgmästare Källander.

I Atlingbo församling, Gotlands län, den 7 juli 1945 mellan *Johan Gustav Stengård*, Atlingbo och *Maria Elvine Ahlström* från Ormsö, Rälby.

I Vätö församling, Stockholms län, den 3 augusti 1945 mellan *Anton Sture Karlsson*, Överlöpet, Ovansundet, och *Olga Kontberg*, född Nyman, från Rågö. Vigseln förrättades av komminister E. V. Rye-Donjelsen.

FÖRLOVNING:

I Stockholm den 24 mars 1945 mellan *Axel Nordman* från Rågö och *Mary Elvine Svärd* från Ormsö.

I Upplands-Väsby den 24 mars 1945 mellan *Voldemar Ahlberg* från Rikull och *Elvine Nyholm* från Nuckö.

I Södertörns Villastad den 27 mars 1945 mellan *Rune Johan Gerhard Wildtbergh*, Björkstorps socken, Älvsborgs län och *Lydia Elfrida Laning* från Nuckö.

I Stockholm midsommarafton 1945 mellan *Johan Ahlberg* från Ormsö och *Lydia Fagerlund* från Ormsö.

I Grisslehamn den 7 juli 1945 mellan *Gunnar Erkas* från Odensholm och *Ingeborg Brus* från Odensholm

I Munsö den 12 juli 1945 mellan *Heino Bluum* från Vasalemma och *Laine Tammerman* från Korkis.

I Stockholm den 4 augusti 1945 mellan *Bertil Björk*, Skå och *Sigrid Öström* från Rågö.

FÖDDA:

Dea-Maj och *Sylvia*, f. 11 maj 1945 i Norrtälje, döttrar till *Martha*, född Koolmeister, och *Mathias Brandten* från Rikull.

Sylvia, f. 7 juni 1945 i Norrköping, dotter till *Magda Mercedes*, född Pross och *Alfred Amberman* från Nuckö.

Kristina Inga-Maj, f. 20 juni 1945 i Estuna, dotter till *Maria*, född Lilja och *Anders Fällman* från Ormsö.

Astrid Elisabet Maria, f. 29 juni 1945 i Eskilstuna, dotter till *Rosine*, född Åkerblad och *Erik Stahl*, från Rikull.

Olov Verner, f. 7 juli 1945 på Singö, son till *Mina Magdalena*, född Runestam och *Henrik Berensson* från Runö.

Rolf, f. 24 juli 1945 i Graversfors, son till *Maria*, född Fällman och *Anders Nyholm* från Ormsö.

Kerstin Viola, f. 24 juli 1945 på Lidingö, dotter till *Sigrid Cecilia*, född Klingberg från Rikull och *Karl Arne Törnblom*, Lidingö.

DÖDA:

Johannes Simonsson, född d. 26/1 1898 på Nuckö, död d. 30/6 1945 i Skultuna.

Leander Valentin Fagerros, född d. 2/4 1926 på Ormsö, död d. 18/7 1945 i Värml. Säby.

Johan Berkmán, född d. 20/1 1877 på Nuckö, död d. 28/7 1945 i Kisa.

Lisa Lemberg, född d. 4/2 1862 på Nuckö, död d. 25/7 1945 i Lidköping.

Maj-Britt Ingegärd Blomberg, född d. 3/6 1938 i Rikull, död d. 8/8 1945 i Stockholm.

Kristof Lindström, född d. 1/2 1886 i Rikull, död d. 10/8 1945 i Eskilstuna.

Johanna Ponder, född d. 7/10 1874 på Rågö, död d. 11/8 1945 å Ängholmen, Arholma.

Johannes Toffer, född d. 1/2 1908 på Ormsö, död d. 16/8 1945 i Eskilstuna.

Anders Vikman, född d. 11/10 1866 i Rikull, död d. 27/8 1945 i Östanå.

Estlandssvenskarna på Östanå pensionat firade nyligen en trevlig fest i parken invid pensionatet. Den 22 juni fyllde förläggningsföreståndarens hustru, fru Westerberg, år och dagen till ära bjödos estlandssvenskarna på förläggningen på kaffe och dopp ute i den vackra naturen. Födelsedagsbarnet hyllades hjärtligt med blommor och hurrarop av de närvarande. Innan man skildes åt framförde K. Lagman å estlandssvenskarnas vägnar ett varmt tack för den vackra festen.

Vår lilla solstråle

Maj-Britt Ingegärd,

född den 3/6 1938 i Roslep, Rikull, har lämnat oss i djupaste sorg efter ett svårt lidande.

Stockholm den 8/8 1945.

OLGA och ANTON BLOMBERG
Dagny, Birger och Yngve.
Mormor

Brustna äro banden mellan hjärtan kära
Mänskliga anden kan ej sorgen bära,
Frälsarehanden kan dock tröst beskära.

Fiskeställen ägda av Rågöstiftelsen till uthyrning

kunna i framtiden förvärfvas med full äganderätt på förmånliga villkor.

På Gotland:

Fastighet.	Socken	Areal har	Hyra/år c:a	Ledig fr. o. m.
Vindsarve	Rone	1,5	c:a 120: —	1/11 1945
Snögrinda Stora 1 ¹⁴	Klinte	0,2	» 180: —	1/9 1945
Flenviken 1 ⁴¹	Kappellshamn	0,5	» 180: —	1/8 1945
Bjerges 1 ²⁵	Lau	0,5	» 120: —	1/8 1945
Medebys 1 ¹⁷	Halls	0,2	» 180: —	1/11 1945

På Öland:

Hässletorp (Hon 1 ¹¹ & 1 ⁷¹)	Högby	37,17 varav 11,5 har åker	400: —	14/3 1946
Allvidsjö 11 ^{1*}	Högby	0,3	180: —	14/3 1946

*) Avsedd att brukas tillsammans med föregående fastighet.

Hugade spekulanter torde hänvisa sig till agr. S. Bruzelius, tel. Arbetsmarknadskommissionen, Stockholm.

Notiser

De estlandssvenskar, som erhållit svenskt medborgarskap eller i fortsättningen komma att erhålla sådant, måste till kommittén översända främlingspasset för vidare befordran till Statens Utlänningskommission. Före insändandet av passet torde ses efter att personkort erhållits från kristidsnämnden i orten. Personkort utlämnas av kristidsnämnden till estlandssvenskar, vilka erhållit svenskt medborgarskap. För att erhålla personkort torde först å pastorsexpeditionen uttagas ett nytt åldersbetyg. Medborgarskapsbeviset skall framvisas å pastorsexpeditionen.

*

Kommittén för estlandssvenskarnas expedition hålles från och med den 1 september öppen kl. 9—17, lördagar 9—13. Kurator Bergholtz telefonnummer är 10 07 11.

Agronom S. Bruzelius anträffas å Statens Arbetsmarknadskommission, Döbelnsgatan 18, Stockholm, namnanrop: »Statens Arbetsmarknadskommission».

Doktor Alex. Panfiloff, leg. läkare,
f. d. distriktsläkare på Nuckö, Estland.
Mottagningar vardagar kl. 5—7, Tegnergatan 19, Stockholm.
Tel. 10 91 79

Mod. omöbl. rum m. sol. balkong att hyra för en person d. 1/9. Svar till fru Gronski, Gimmerstavägen 15, II. Juliaborg (Örby)

Giv framtidsvärde åt
Edra redskap!

Nät, Not, Skötar

av prima långfibrig bomull, väl knutna efter skarpa mått på maskstolparna. Skötar och nät av utvalt gult egyptiskt garn med fisklig mjuk styrka. Detta garn krymper minst och varar längst.

Stort lager - Snabb expedition!

Lundgrens Fiskredskaps-Fabrik
Stockholm St. Telefoner: 10 21 22, 20 10 22
Priskurant gratis

Glöm ej att prenumerera på Kustbon!